

Nº1 OCTUBRE 2017

REVOLUCIÓ

PREU: 1€

REVISTA DEL CORRENT MARXISTA REVOLUCIÓ ★ CORRENT MARXISTA INTERNACIONAL

PER LA REPÚBLICA SOCIALISTA I EL PODER POPULAR

LA REPÚBLICA SOCIALISTA CATALANA, L'ESPURNA DE LA REVOLUCIÓ IBÈRICA EDITORIAL **P2** RECOLZAR LA CUP PER ENFORTIR EL MOVIMENT PAOLO TOMASELLI **P4** QUÈ ÉS UNA SITUACIÓ REVOLUCIONÀRIA LEON TROTSKY **P6** LES ARRELS DEL CENTRALISME AUTORITARI ESPANYOL ARTURO RODRIGUEZ **P8** LLIBRES: "STALIN", DE TROTSKI **P11** QUÈ ÉS EL CORRENT MARXISTA INTERNACIONAL **P12**

Una república socialista catalana seria l'espurna de la revolució ibèrica

El procés independentista català es troba en un moment decisiu. La disjuntiva és avançar o retrocedir. En el moment d'escriure aquest article, Puigdemont anunciava la seva compareixença davant el Parlament pel dimarts 10 d'octubre. Hi ha una divisió oberta al PDeCAT, on un sector sembla disposat a traïr el moviment. Desafiament el discurs del Rei, han sorgit iniciatives de diàleg per tot arreu, alhora que la reacció espanyolista comença a mobilitzar les seves forces. Per la seva banda, la burgesia catalana s'ha alineat obertament amb el règim espanyol, i ha iniciat una guerra d'amenaques econòmiques contra el seu propi poble.

Una situació revolucionària

Si el moviment per l'autodeterminació catalana ha arribat tan lluny, és a causa única i exclusivament de la determinació de la gran majoria del nostre poble per decidir el seu destí. Per tant, la tasca dels propers dies i setmanes és mantenir i profunditzar la mobilització i l'organització de les masses al carrer contra la repressió de l'Estat espanyol i fer complir el mandat emanat del referèndum de l'1-O.

Per part seva, la tasca dels nostres aliats a l'esquerra espanyola hauria de ser respondre de la mateixa manera, cridar a la mobilització contra tot intent de reprimir la voluntat democràtica manifestada pel poble català, exigir la caiguda del govern de Rajoy i denunciar el paper còmplice de la monarquia amb la seva política.

Si una cosa destaca del que ha passat a Catalunya és l'immens poder que tenen les masses quan es posen en moviment. Tot i la "il·legalitat" del Referèndum, milions de persones vàrem imposar la celebració de mí-

tings, penjades massives de cartells, la defensa del local nacional de la CUP, i l'obertura dels centres de votació; vàrem posar cos i ànima per mostrar el nostre rebuig a la repressió policial. Si tot això no revela una situació revolucionària, no sabem com podria anomenar-se.

Divisions al règim espanyol

Fins ara, l'acció directa de les masses al carrer ha impedit tots els intents de l'Estat espanyol d'esclafar el moviment per la independència.

Davant un govern central desairat per tot un poble, i suspès a l'aire sense suports parlamentaris sòlids, el Rei ha acudit a l'ajuda de Rajoy i Ciutadans, en un intent agònic de disciplinar les files "constitucionalistes" i de tallar qualsevol via de negociació amb la Generalitat. La monarquia espanyola ha lligat així el seu destí amb allò que passi a Catalunya, que ha quedat molt compromès amb el perfil "repressiu" mostrat aquests dies.

En paral·lel, la burgesia catalana -que mai s'ha rendit a les vel·leïtats independentistes del PDeCAT- ha iniciat una campanya de terrorisme econòmic i mediàtic anunciant el trasllat de seus d'empreses importants fora de Catalunya si es proclamàss la independència; entre d'altres: el Banc Sabadell, Oryzon, Catalana de Occidente, o Caixabanc. La seva pretensió és exercir pressió sobre l'opinió pública i al PDeCAT.

Precisament, el PDeCAT està dividit sobre com procedir a partir d'ara i ha demanat la mediació internacional. El seu problema és que està atrapat. Per una banda, ha contribuït a desencadenar un moviment de masses a Catalunya que ha adquirit una dinàmica pròpia i podria escapar al seu control si

semblés que l'ha de traïdonar. Per altra banda, l'Estat espanyol no els ofereix res, ni tant sols diàleg.

Ans al contrari, el PP i tot el règim espanyol estan augmentant la tensió emetent amenaces constants. Al mateix temps, el PP i els seus aliats, en particular Ciutadans, estan promovent un moviment nacionalista reaccionari espanyol amb les consignes de "defensa de la unitat d'Espanya", "defensa de les forces de seguretat", etc. Fins ara només han atret a una franja d'extrema dreta, però no es pot descartar que aquest pugui créixer els propers dies i setmanes, també a Catalunya.

Un moment crític Ens trobem en un moment crític, si les vacil·lacions de la direcció del *procés* es perllonguen, sense oferir una sortida, com a reflex de la inconsistència i de la manca de decisió pròpies de polítics petitburgesos que temen i desconfien del propi moviment de masses

que s'ha generat, això pot traslladar-se a les capes més vacil·lants de les masses i arrossegar en cascada a un sector significatiu. Aquesta seria la senyal per a què la reacció neofranquista repreneu la iniciativa. Una derrota del moviment a Catalunya tindria també efectes reaccionaris a Espanya, perquè reforçaria el perfil repressiu de l'Estat, al propi govern del PP i a la monarquia. Per això ens sembla molt negatiu el paper de la direcció de Unidos Podemos i dels Comuns a Catalunya, tractant de deslegitimar el resultat de l'1-O i de despertar il·lusions impossibles en una sortida negociada amb el règim espanyol.

La majoria del poble català ha sorprès a tot el món amb la seva determinació, tenacitat i coratge durant aquestes setmanes, enfrontant-se a un aparell d'Estat poderós. Hem de continuar endavant i no perdre'ns en dilacions.

Ara bé, proclamar la independència no és suficient per constituir-se com un país independent. Encara que el moviment té, sens dubte, el suport de la majoria de la població, ens falta guanyar el suport incontestable de la majoria decisiva de la classe obrera, sobretot de la població castellano-parlant, que aglutina una part important del proletariat català, i que mira amb desconfiança justificada l'ala burgesa del moviment representada pel PDeCAT i les seves polítiques a favor dels rics, les retallades i l'austeritat.

Aquests dies varies veus de polítics

del PDECAT com Artur Mas i Santi Vila han declarat que "Catalunya no està preparada per la independència real" preparant així el terreny per a la traïció del moviment. Aquests dirigents burgesos tenen por de perdre els seus privilegis a mesura que el moviment els desborda i s'escapa del seu control. La veritat és que responen a les pressions de les 400 famílies que governen Catalunya, la burgesia rànica que està lligada als seus germans de classe de tot l'estat i no li interessa gens l'alliberament nacional i social de Catalunya. Com hem explicat abans, les seves intencions s'expressen perfectament amb la fuga dels bancs com el Sabadell i La Caixa de Catalunya. Compartim amb el camarada Pau Llonch que "la CUP hauria de plantejar una llei per expropiar els actius (d'aquests bancs) en la mesura en que posin en perill l'estabilitat econòmica del país".

El que es necessita, per tant, és que l'esquerra del moviment, on la CUP té una posició significativa, lluiti per la direcció del mateix, vinculant la república amb un programa socialista de transformació de la societat, que guanyi a la perspectiva republicana a la majoria de la classe obrera catalana.

Les tasques del moviment a Catalunya Per començar, el que es necessita és preparar la resistència per respondre amb una nova ofensiva al carrer davant qualsevol eventualitat.

El parlament català ha de reunir-se

sens falta desafiant les instruccions anti-democràtiques del Tribunal Constitucional i proclamar els resultats de l'1-O, i la sessió ha de ser protegida per les masses al carrer.

La tasca principal del moment és estendre i reforçar els Comitès de Defensa fins al darrer barri i poble del país, amb especial èmfasi als barris obrers i a les zones fabrils, no com a nuclis d'activistes, sinó com a organitzacions de masses

S'hauria de convocar una assemblea nacional de Comitès de Defensa, per dotar-se d'una direcció democràtica que respongui a les bases, i que decideixi els propers passos del moviment. Aquests han d'incloure la preparació d'una vaga general ben convocada, decidida i votada a assemblees de masses als centres de treball i als barris, per respondre a la repressió de l'estat i ser utilitzada com una plataforma de llançament per construir la República.

Davant l'eventualitat d'una intervenció de l'autonomia, aquesta assemblea nacional de comitès de tot Catalunya hauria d'assumir la veritable representació del poble català, i formar un govern obrer i popular que, dotat d'un programa ampli, reculli les reivindicacions de tots els sectors populars, des dels camperols, petits propietaris i professionals, fins a les reivindicacions obreres més immediates, vinculant-les amb la nacionalització de les grans empreses i bancs catalans, que ja han manifestat el seu suport i solidaritat amb els seus germans de classe de l'oligarquia de Madrid.

S'hauria de prendre el control dels Mossos, depurar-los dels elements reaccionaris que també existeixen al seu si, i proclamar així una república socialista catalana que fes una crida revolucionària a la classe obrera espanyola a alçar-se contra el podrit règim capitalista espanyol, i començar així una onada revolucionària socialista a tota la península, i més enllà.

Els esdeveniments d'aquestes setmanes confirmen que, en el context del règim espanyol de 1978, la tasca de l'autodeterminació nacional té un caràcter revolucionari i que per tant no pot ser completada pels polítics burgesos catalans, sinó que ha de dur-se a terme per mitjans revolucionaris i conquerint la classe obrera catalana en el seu conjunt.

Recolzar la CUP per enfortir el moviment

Paolo Tomaselli

Els camarades del Corrent Marxista Internacional a Catalunya estem participant activament al present moviment revolucionari català, als nostres barris, a la feina i a les universitats. Per descriure allò que estem vivint ara de forma tan apassionada tothom fa servir la mateixa paraula: revolució. Trotsky va dir que una revolució és quan “les masses entren a l'escena de l'història i prenen els seu destí a les seves mans”. Què ha sigut sinó això l'experiència del referèndum de l'1-O i de la vaga general del 3-O?

Les revolucions esdevenen perquè són el resultat natural de les tensions acumulades entre les classes socials com a efecte de la crisi del sistema, però no necessàriament acaben en victòria. És necessita l'ingredient fonamental del factor subjectiu, un partit que sàpiga conquerir amb la lluita política la confiança de la majoria de la classe treballadora i acompanyar-la en la transformació socialista de la societat. Cap revolució és pot quedar a mitges, una de les dos classes que pugnen ha de sortir guanyant, és una llei dialèctica. Aquest va ser el cas de la Guerra Civil Espanyola, de la Unitat Popular d'Allende, de la primavera àrab i moltes més experiències històriques que van ser derrotades.

En canvi, la victòria de la revolució d'octubre de fa exactament 100 anys, va ser possible per l'existència d'un petit grup format per uns pocs milers de camarades valents i compromesos amb les idees del marxisme que va saber acompanyar l'experiència del poble treballador rus i amb l'estratègia correcta el va guanyar a la perspectiva revolucionària. El partit bolxevic va saber lligar els anhels i les reivindicacions fonamentals del poble treballador (“pa, pau i terra”) amb un

programa i una perspectiva de poder (“tot el poder als soviets”), explicant pacientment el camí a seguir, i vinculant les seves consignes als reptes concrets del moviment a cada pas. Tot això va requerir un esforç col·lectiu immens d'anàlisi, d'elaboració de perspectives i de girs estratègics sempre seguint el mateix principi: màxima fermesa en els principis del marxisme i màxima flexibilitat en la tàctica.

El paper de les CUP Admirem el treball d'arrelament a tots els territoris de Catalunya que les Candidatures d'Unitat Popular han fet durant aquests anys, que els ha permès esdevenir el referent principal del jovent radicalitzat i de les capes més avançades de la joventut obrera. Lenin deia “qui té el jovent té el futur” i ara el “futur” no ha sigut mai tan a prop.

Pensem que la CUP es troba avui en dia davant d'una responsabilitat històrica: és l'única organització que pot encapçalar genuïnament l'autoorganització del poble treballador. Fa mesos les companyes i els companys anticapitalistes ja estaven picant pedra per preparar el terreny per l'1-O, difonent l'idea de la formació dels comitès de defensa del referèndum. Una consigna que abans podia semblar massa avançada va ser assumida naturalment pel moviment en el moment de la seva radicalització, i el treball militant, l'admirable feina de formiga dels camarades, va ajudar a la seva creació.

Així va ser també amb la consigna de la vaga general que va sorgir el dia 20-S després dels primers actes de repressió frontal de l'Estat. Quantes persones haurien dit fa 3 setmanes que hi hauria una vaga general massiva al país? El procés de lluita i d'experiència directa de milions de persones l'1-O va

estendre el suport a la vaga general del 3-O a sectors cada vegada més grans de la classe treballadora.

Compartim al 100% totes les consignes que els camarades han avançat durant la preparació de la vaga, durant la vaga mateixa i ara també: per la República de la gent treballadora, per l'autodeterminació nacional, contra la repressió i per les llibertats, pel poder obrer i popular i per la solidaritat internacional.

Felicitem l'autocrítica de la camarada Anna Gabriel quan a l'última Diada va dir que l'aprovació dels pressupostos havia sigut el punt més baix de la CUP. El sacrifici del seu programa radical en nom de la convocatòria del referèndum va comportar una forta caiguda de les intencions de vot per a la CUP, pel canvi evident de la seva projecció ideològica dins l'imaginari col·lectiu, sobre tot dels joves més radicalitzats.

L'aprovació dels pressupostos i la investidura d'en Puigdemont parteixen de la teoria “etapista” de les dos fases, primer una aliança amb una suposada “burguesia progressista” per assolir la independència i després la lluita de classes. A l'època del debat sobre si investir o no Artur Mas vam contribuir amb un article llarg criticant l'etapisme, explicant que al dia d'avui no existeix cap “burguesia progressista” i els últims esdeveniments ho han demostrat amb contundència. La burgesia no té res de progressista, ben al contrari és un obstacle directe a l'emancipació nacional i social. Així Foment del Treball va declarar que ja n'hi havia prou del “teatre del procés” i els representants de la burgesia catalana dins del PDeCAT ho fan tot per desmobilitzar el moviment i eliminar-ne el seu caràcter revolucionari. Com s'enten arran de les últimes declaracions de polítics com l'Artur

Mas o en Santi Vila, estan espantats pel desbordament del moviment de masses i maniobren per trobar alguna sortida pactada que garanteixi els seus privilegis i pari la iniciativa rebel del poble treballador.

La realitat però és concreta i l'entrada en la escena política de les masses va donar la raó als camarades d'Endavant, que sempre han defensat que no hi pot haver alliberament nacional sense alliberament social.

La unitat de l'esquerra revolucionària Ara ja estem a una nova fase on la CUP té tot el protagonisme al carrer gràcies a la seva excel·lent activitat, precisament perquè les perspectives polítiques que va plantejar s'han revelat correctes: el moviment ha desbordat la direcció petit burgesa del procés, portant-la allà on mai havia pensat d'arribar. De facto va ser el poble el que va tirar endavant el referèndum i organitzar la vaga del dia 3, i el mateix poble el que va avançar consignes democràtiques i progressistes. Ho ha entès fins i tot un periodista burgès espanyolista com José Antonio Zarzalejos quan diu a *El Confidencial* que “se dejó, ya definitivamente, la responsabilidad política de los acontecimientos al criterio de la CUP”.

Fins i tot els sectors més combatius

de l'esquerra no independentista, a través de figures com Albano Dante a Podem o Marta Sibina als Comuns, s'estan apropant a la posició de les CUP, a qui veuen com el sector més conseqüent i decidit de l'esquerra: la CUP està encapçalant una tendència força positiva cap a la unitat de l'esquerra sobre una base revolucionària de trencament amb el règim i amb el sistema.

Molt correctament la companya Anna Gabriel va declarar l'endemà del referèndum “si us plau, els comitès de defensa no s'han de dissoldre, han de seguir i han d'organitzar la vaga general del 3-O i ser l'embrió de l'empoderament popular” i també a 3/24, “la lliçó d'ahir (l'1-O ndr) és el poder popular.”

Estem totalment d'acord que la lliçó principal tant del referèndum desobediènt, com de la vaga és que només el poble salva el poble i no cap dirigent burgès del PDeCAT.

Estem convençuts que la CUP, amb la seva autoritat, arrelament i quadres, pot ser el factor subjectiu determinat d'aquesta onada revolucionària i ja ho està sent actualment en molts aspectes, sobretot amb la seva generositat militant i plantejant les consignes correctes.

Com expliquem a l'article central d'aquesta revista, és fonamental que

els comitès de defensa es donin una estructura coordinada a nivell nacional, escollint democràticament delegats de cada assemblea, que s'uneixin en una assemblea popular revolucionària per centralitzar i organitzar la lluita contra la repressió de l'Estat i per la construcció de la república socialista aquí al Principat i arreu d'Europa i el món.

Creiem però que per guanyar la resta del poble treballador que encara manca, és necessari que s'avanci la consigna d'un front únic de l'esquerra transformadora a Catalunya. Hem de fer una crida a les bases de Podem, CeC i d'altres, a superar els límits de les seves direccions, que segueixen amb el mantra d'un quimèric referèndum pactat i del diàleg impossible amb l'Estat franquista, i lligar l'alliberament nacional a un programa de transformació social per la construcció d'una república socialista encapçalada per un govern del poble treballador.

Per totes aquestes raons volem participar activament al moviment, aportant humilment les idees del marxisme al debat d'estratègia i perspectives, perquè allò que ens importa més és la victòria de la República Socialista Catalana, aquella república “sense fronteres” que seria un exemple a seguir per les masses populars de tot l'Estat, d'Europa i del món.

Què és una situació revolucionària?

Lev Trotski

Publiquem aquest interessant article d'en Lleó Trotski que considerem apropiat per encarar la situació a Catalunya. Escrit el 1932, planteja les tasques que havia d'abordar el Partit Comunista britànic en una conjuntura que té molts punts de coincidència amb la situació al nostre país.

1. Per tal d'analitzar una situació des d'un punt de vista revolucionari, cal distingir entre les condicions econòmiques i socials d'una situació revolucionària i la situació revolucionària en si mateixa.

2. Les condicions econòmiques i socials d'una situació revolucionària es donen, parlant en general, quan les forces productives d'un país estan en decadència; quan disminueix sistemàticament el pes del país capitalista en el mercat mundial i els ingressos de les classes també es minven sistemàticament; quan la desocupació ja no és simplement la conseqüència d'una fluctuació conjuntural, sinó un mal social permanent amb tendència a incrementar-se. Aquestes són les característiques de la situació d'Anglaterra; podem dir que s'hi donen i s'aprofundeixen diàriament les condicions econòmiques i socials d'una situació revolucionària. Però no hem d'oblidar que a la situació revolucionària la definim políticament, no sols sociològicament, i aquí entra el factor subjectiu, el qual no consisteix només en el problema del partit del proletariat, sinó que és una qüestió de consciència de totes les classes, no cal dir que fonamentalment del proletariat i el seu partit.

3. La situació revolucionària només es dona quan les condicions econòmiques i socials que permeten la revolució provoquen canvis bruscos en la consciència de la societat i de les seues diferents classes. Quins canvis?

a) Per a la nostra anàlisi hem de tenir en compte les tres classes socials: la capitalista, la classe mitjana, el proletariat. Són força diferents els canvis de mentalitat necessaris en cadascuna d'aquestes classes.

b) El proletariat britànic sap molt bé, molt millor que tots els teòrics, que la situació econòmica és molt greu. Però la situació revolucionària es desenvolupa només quan el proletariat comença a cercar una sortida, no sobre els carrils de la vella societat sinó pel camí de la insurrecció revolucionària contra l'ordre existent. Aquesta és la condició subjectiva més important d'una situació revolucionària. La intensitat dels sentiments revolucionaris de les masses és un dels índexs més importants de la maduresa de la situació revolucionària.

c) Però l'etapa següent a la situació revolucionària és la que permet al proletariat convertir-se en la força dominant de la societat, i açò depèn fins a cert punt (encara que menys a Anglaterra que en d'altres països) de les idees i sentiments polítics de la classe mitjana, de la seua desconfiança en tots els partits tradicionals (incloent-hi al Partit Laborista, que es reformista, val a dir conservador) i que diposite llurs esperances en un canvi radical, revolucionari de la societat (i no en un canvi contrarevolucionari, o siga, feixista).

d) Els canvis en l'estat d'ànim de la classe mitjana i del proletariat corresponen i són paral·lels als canvis en l'estat d'ànim de la classe dominant. Quan aquesta veu que és incapaç de salvar el seu sistema, perd confiança en si mateixa, comença a desin-

tegrar-se, es divideix en fraccions i camarilles.

4. No es pot saber per avançat, ni indicar amb exactitud matemàtica, en quin moment d'aquests processos està madura la situació revolucionària. El partit revolucionari només pot descobrir-lo a través de la lluita, pel creixement de les seues forces i influència sobre les masses, sobre els camperols i la petita burgesia de les ciutats, etcètera; i pel debilitament de la resistència de les classes dominants.

5. Si apliquem aquests criteris a la situació de Gran Bretanya, veiem que:

a) Les condicions econòmiques i socials existeixen i es tornen més urgents i agudes.

b) No obstant, aquestes condicions econòmiques no han provocat una resposta psicològica. No cal un canvi en les condicions econòmiques, ja intolerables, sinó un canvi en l'actitud de les distintes classes envers aquesta intolerable i catastròfica situació que viu Anglaterra.

6. El desenvolupament econòmic de la societat és un procés molt gradual, que es mesura en segles i dècades. Però quan s'alteren radicalment les condicions econòmiques, la resposta psicològica, ja demorada, pot aparèixer molt ràpidament. I, ja succeïsquen ràpidament o lenta, aqueixos canvis inevitablement han d'alterar l'estat d'ànim de les classes. Només aleshores tenim una situació revolucionària.

7. En termes polítics, açò significa:

a) Que el proletariat ha de perdre la seua confiança no sols en els conservadors i en els liberals sinó també en el Partit Laborista. Ha de concentrar la seua voluntat i el seu coratge en els objectius i mètodes revolucionaris.

b) Que la classe mitjana ha de perdre la seua confiança en la gran burgesia, en els lords, i tornar els ulls cap al proletariat revolucionari.

c) Que les classes posseïdores, les camarilles governants, rebutjades per les masses, perden llur confiança en si mateixes.

8. Aquestes actituds es desenrotllaran inevitablement però encara no existeixen. Poden desenrotllar-se en un lapse breu a causa de l'agudes de la crisi. Aquest procés pot durar dos o tres anys, inclús un any. Però avui és una perspectiva, no un fet. Hem de basar la nostra política en els fets d'avui, no en els de demà.

9. Les condicions polítiques d'una situació revolucionària es desenrotllen simultània i, si fa o no fa, paral·lelament, però açò no significa que maduraran totes alhora; aquest és el perill que ens amenaça. De les condicions polítiques en saó, la més immadura és el partit revolucionari del proletariat. No està exclosa la possibilitat que la transformació revolucionària del proletariat i de la classe mitjana, i la desintegració de la classe dominant, es desenrotlle més ràpidament que la maduració del Partit Comunista. Açò significa que podria donar-se una vertadera situació revolucionària sense un partit revolucionari adequat. En certa mesura es repetiria el que succeí a Alemanya en 1923. Però es un error absolut considerar que aquesta és avui en dia la situació d'Anglaterra.

10. Diem que no està exclosa la possibilitat que el partit pugua quedar endarrerit respecte als altres elements de la situació revolucionària, però no és inevitable. No podem fer un pronòstic exacte, però ací no es tracta d'un problema de pronòstics, sinó de la nostra activitat.

11. En aquesta conjuntura, ¿quant de temps necessitarà el proletariat brità-

nic per a trencar els seus vincles amb els tres partits burgesos? És molt possible que, amb una política correcta, el Partit Comunista cresca proporcionalment a la fallida i desintegració dels altres partits. El nostre objectiu i el nostre deure és concretar aquesta possibilitat.

Conclusions: açò basta per a explicar perquè és totalment erroni plantejar que en Anglaterra el conflicte polític es dona entre la democràcia i el feixisme. L'era feixista comença seriosament després d'una victòria importantment i temporalment decisiva de la burgesia sobre la classe obrera. Però a Anglaterra les grans lluites encara no s'han entaulat. Com ja assenyalarem referint-nos a un altre tema, el pròxim capítol polític d'Anglaterra, després de la caiguda del govern nacional i del conservador que probablement el succeïska, serà possiblement liberal-laborista, que en un futur pròxim pot resultar més perillós que l'espectre del feixisme. Condicionalment anomenem aquesta etapa kerenskisme britànic.

Però cal afegir que no necessàriament en tota etapa i en tots els països el kerenskisme serà tan dèbil com ho fou el rus, que era dèbil perquè el Partit Bolxevic era fort. Per exemple, a Espanya el kerenskisme (la coalició de liberals i "socialistes") no és de cap manera tan dèbil com en fou a Rússia, i això es deu a la debilitat del Partit Comunista. El kerenskisme combina la fraseologia reformista, "revolucionària", "democràtica", "socialista" i les reformes socials democràtiques de secundària importància amb la repressió a l'ala esquerra de la classe obrera.

És un mètode oposat al del feixisme, però serveix els mateixos fins. La derrota del futur lloydgeorgisme només serà possible si sabem preveure la seua arribada, si no ens deixem hipnotitzar per l'espectre del feixisme, que avui és un perill molt més llunyà que no Lloyd George i la seua ferramenta del futur, el Partit Laborista. Demà el perill pot ser el partit reformista, el bloc de liberals i socialistes; el perill feixista encara està molt lluny. La nostra lluita per eliminar l'etapa feixista i per eliminar o reduir l'etapa reformista és la lluita per guanyar a la classe obrera per al Partit Comunista. ■

Les arrels del centralisme autoritari espanyol

Arturo Rodriguez

Des de l'esquerra revolucionària sovint diem, molt correctament, que l'Estat espanyol és irreformable, i que és impossible assolir el dret a l'autodeterminació dins del règim del 78. Ara bé, gairebé mai expliquem d'on ve el caràcter irreformable i el centralisme autoritari d'aquest Estat. No és pas senzillament una tendència psicològica o un tret cultural, sinó que té orígens històrics concrets, arrelats en el desenvolupament material, social i polític de la Península, i que les eines del materialisme històric ens permeten estudiar i comprendre.

La decadència de l'imperi espanyol

A finals del segle XV, Espanya gaudia d'unes condicions excepcionals per la seva expansió. El país acabava de ser unificat amb la fi de l'anomenada reconquesta i la unió de Castella i Aragó, que enfortí i cohesionà el govern central i l'omplí d'optimisme i ambició; disposava d'una posició geogràfica privilegiada; els pioners portuguesos obrien noves perspectives per la navegació i el comerç mundial, mentre la inflació dels metalls preciosos empenyien a l'aventura. Aprofitant aquesta conjuntura, Espanya fou capaç de sotmetre mig món en qüestió d'uns anys.

No obstant això, l'imperi contenia les llavors de la seva pròpia descomposició. D'una banda, saturà la corona de riqueses, desincentivant el desenvolupament econòmic del país i permetent un comportament despòtic i capritxós vers les classes menesteroses de la Península. Com explica Marx:

“Si després del regnat de Carlos I la decadència d'Espanya, tant en l'aspecte polític com social, exhibia tots aquells símptomes de putrefacció gens gloriosa i prolongada

tan repulsiva dels pitjors temps de l'Imperi Turc, sota l'Emperador, si més no, les antigues llibertats eren soterrades en una tomba magnífica. Aquesta fou l'època que Vasco Núñez de Balboa plantava la bandera de Castella en el litoral de Darién, Cortés a Mèxic, i Pizarro a Perú; quan la influència espanyola regnava suprema a Europa, i la imaginació meridional dels ibèrics s'agitava amb visions d'Eldorados, aventures cavalleresques, i monarquia universal. Llavors la llibertat espanyola desapareixia sota el dringar d'armes, pluges d'or, i les il·luminacions terribles de l'auto-da-fé”. (Karl Marx, *L'Espanya revolucionària*, 1854)

La naixent burgesia castellana fou aixafada desapiadadament pel absolutisme i la noblesa amb la derrota dels comuners el 1522. Davant del desenvolupament manufacturer tèxtil, encarnat en el moviment dels comuners, s'imposà l'oligarquia ramadera que basava els seus negocis en l'exportació de llana a Flandes i a altres mercats europeus.

L'expulsió dels jueus a la fi del segle XV ja havia privat el naixent Estat espanyol d'una important capa d'artesans i comerciants urbans. L'expulsió 120 anys més tard de centenars de milers de moriscos, que constituïen una altra capa productora important en diversos regnes de la Península, amputà una altra part important de les forces productives de la societat.

Tot i que a llarg termini el fet més important fou que a causa de la protecció i gestió de l'imperi, embrancat en múltiples guerres simultànies per protegir els interessos dinàstics dels Àustries, per mantenir les seves possessions a Europa i assegurar el domini de la Mediterrània en la seva disputa amb

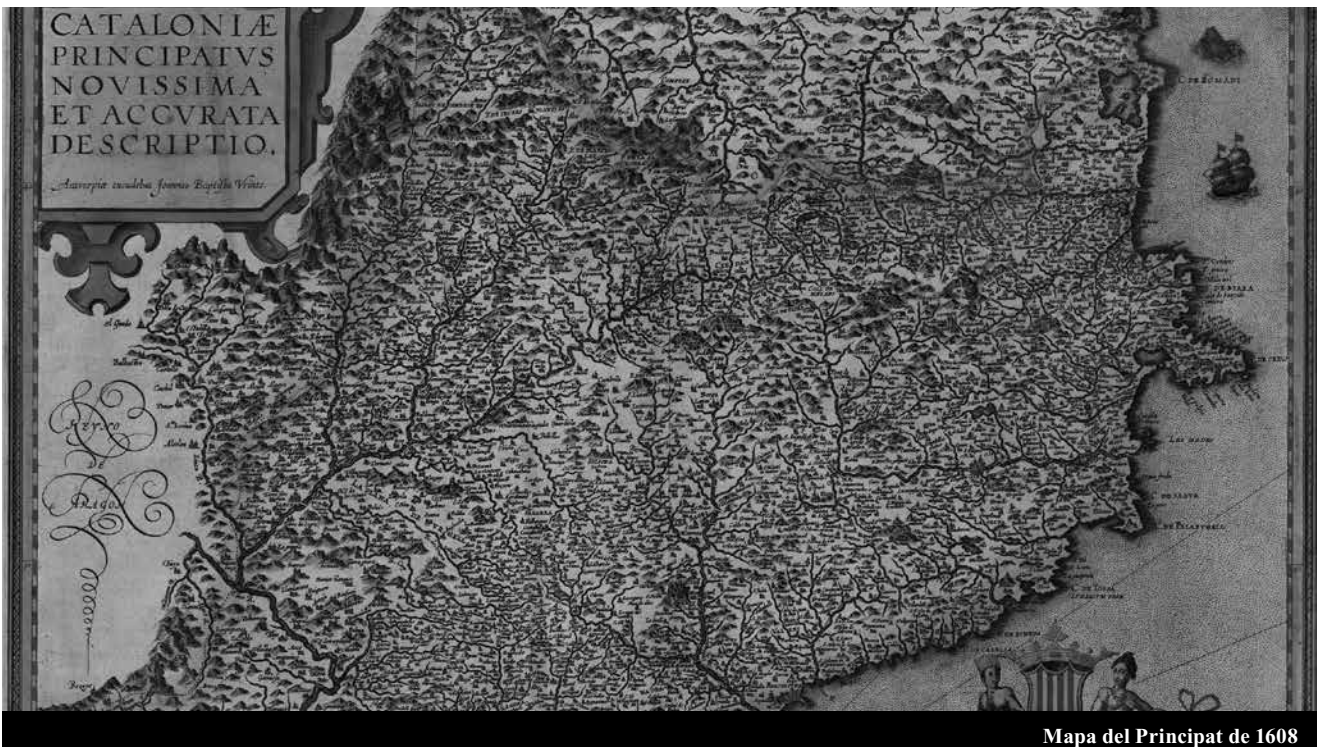
l'imperi otomà, es requeria un gegantesc i costós aparell burocràtic i militar. La corona s'endeutà fatalment. L'església i la noblesa contaven amb importants privilegis polítics i fiscals degut al seu paper crucial en les últimes fases (també les més dures) de la “reconquesta”.

Per tant, la pressió fiscal recaigué sobre la pagesia i la proto-burgesia castellana, derrotada políticament el 1522 i condemnada a llanguir sota el pes asfixiant de l'Estat imperial, essent incapaç de desenvolupar les forces productives d'Espanya. L'Estat despòtic i parasitari creixia en proporció inversa a la indústria i el desenvolupament econòmic. L'imperi tenia peus de fang i entrà en un declivi inexorable, perdent-se les últimes colònies d'ultramar el 1898. Els intents de recuperar a Marroc a inicis del segle XX part del anhelat prestigi colonial conduïren a una guerra cara i desastrosa.

Marx sobre la decadència espanyola

Marx descrigué molt bé la lenta degeneració de la societat espanyola sota l'absolutisme feble i autoritari dels Àustries i els Borbons:

“Mentre la vida comercial i industrial de les viles declinava, els canvis interns es feien rars, la barreja dels habitants de les diferents províncies menys freqüent, els mitjans de comunicació negligits, i les grans carreteres gradualment abandonades. Així la vida local d'Espanya, la independència de les seves províncies i comunes, l'estat diversificat de la societat basades originalment en la configuració física del país, i desenvolupades històricament per la forma deslligada amb la qual les diverses províncies s'emancipaven del domini moro,

Mapa del Principat de 1608

i formaven petites comunitats independents – eren ara finalment enfortides i confirmades per la revolució econòmica que assecava les fonts d'activitat nacional. I mentre la monarquia absoluta trobava a Espanya material en la pròpia natura repulsiu a la centralització, feia tot el possible per impedir el creixement d'interessos comuns derivats d'una divisió nacional del treball i de la multiplicitat de bescanvis interns – la pròpia base únicament damunt la qual es poden crear un sistema uniforme d'administració i el domini de lleis generals. Així, la monarquia absoluta a Espanya, dotada de no pas més que una semblança superficial a les monarquies absolutes d'Europa en general, és més aviat arrenclada amb una classe de formes asiàtiques de govern. Espanya, com Turquia, restà com una aglomeració de repúbliques mal gestionades amb un sobirà nominal al capdavant. El despotisme canviava de caràcter en les diferents províncies amb la interpretació arbitrària de les lleis generals per virreis i governadors; però per despòtic que fos el govern no impedia a les províncies de subsistir amb diferents lleis i costums, diferents monedes, banderes militars de diferents colors, i amb els llurs sistemes respectius de taxació. El

despotisme oriental ataca l'autogovern municipal tan sols quan s'oposa als seus interessos directes, però és ben content de permetre aquestes institucions de continuar mentre li descarreguen els muscles del deure de fer quelcom i li estalvien els problemes de l'administració regular. (Karl Marx, *La Espanya revolucionària*, 1854)

El segle XIX En el segle XIX, els intents dels liberals de modernitzar el país i desfer-se dels romanents medievals es conduïren amb mètodes bonapartistes, des de dalt, recolzant-se en la força del exèrcit i la burocràcia, i no pas en les masses. La desamortització de les terres de l'església no serví per desenvolupar una classe de petits i mitjans pagesos propietaris com a França, sinó que fou utilitzada pels lliberals i els comerciants rics per convertir-se en grans propietaris, enfortint el latifundisme en la mitat sud d'Espanya, que ja s'havia enrobustit des de finals del segle XVIII amb la usurpació de les terres comunals en les zones rurals. En qualsevol cas, la lluita dels lliberals fou ineficaç, i donà lloc al sistema híbrid de la Restauració borbònica, fruit d'un pacte fàustic que combinava els pitjors elements del feudalisme i del lliberalisme burgès.

La pèrdua de les colònies d'ultramar, un cop devastador per al presti-

gi de la classe dominant espanyola, reafirmà el centralisme autoritari. Després del 1898, amb la derrota a Cuba, Puerto Rico i Filipines, la classe dominant espanyola estava decidida a aferrar-se contra vent i marea al seu Estat i al seu mercat nacional.

L'auge d'una burgesia industrial més “moderna” a Catalunya creà tensions entre els capitalistes catalans, més favorables, per exemple, als aranzels per protegir la seva indústria de la competència estrangera, i l'oligarquia terratinent espanyola castellano-andalusa, endarrerida i rendista, que estava a favor d'aranzels baixos per exportar productes agrícoles.

La classe dominant tradicional utilitzà el seu control sobre l'Estat per imposar la seva voluntat sobre els industrials catalans. Aquest és, de fet, el origen de la qüestió catalana moderna (tot i que amb els anys ha assumit un caràcter molt més complex i explosiu).

No podem oblidar tampoc que l'asfixiant i tumefacte Estat espanyol, amb el seu cos d'oficials, la seva Guàrdia Civil, el seu alt funcionariat, els seus jutges i fiscals, les seves delegacions i subdelegacions, representaven, i representen, una important font d'ingressos per la classe dominant espanyola, que complementa els seus negocis familiars amb càrrecs públics o enviant algun fill al funcionariat, a la judicatura o a l'oficialitat+

Açò és normal en qualsevol Estat burgès, però en el cas d'Espanya, la classe dominant, per la seva feblesa històrica, és particularment dependent d'aquest sistema rendista i clientelista. Òbviament, la càrrega fiscal de tot això recau sempre sobre les masses populars. Les elits espanyoles no volen veure minvat o esquerdat el seu pastís de rendes i càrrecs que representa l'Estat espanyol. Les onades interminables de casos de corrupció s'emmarquen en aquest sistema corcat.

La derrota en les primeres dècades del segle XX dels moviments per tombar el règim, que tingueren com protagonista al proletariat, donaren lloc, després del 1939, a la llarga nit del franquisme, que combinà tota la brutícia de la vella Espanya, la burocràcia centralista i tosca, els terratinents, l'exèrcit, la Guàrdia Civil, l'església, l'aristocràcia, el carlisme, i també de la nova, una burgesia covard, corrupta i endarrerida i la bogeria reaccionària del feixisme falangista.

Si a altres països, com a França, Anglaterra, Holanda, Escandinàvia o els Estats Units, la unificació nacional i estatal fou facilitada i coadjuvada per la democràcia, la lluita de masses contra l'absolutisme, i el desenvolupament econòmic, a Espanya es dugué a terme gairebé exclusivament a través de la coacció, per un Estat absolutista i una oligarquia parasitària i corrupta.

Un aparell d'Estat reaccionari L'aixafament dels comuners i de les germanies el 1521-22, la guerra dels segadors el 1640, l'expulsió violenta dels jueus i els moriscos, la guerra de successió, el bombardeig de Barcelona pel general Espartero el 1842-43, l'aixafament del cantonalisme el 1873, són tots fites en l'història salvatge de la classe dominant espanyola. No és cap coincidència que tant l'independentisme com l'anarquisme hagin estat ideologies tan fortament arrelades a Espanya.

Aquest estat de les coses continua avui en dia, i el centralisme autoritari forma part de l'ADN de la classe dominant d'aquest Estat, i està recollit en la constitució de 1978. És la nou ideològica fonamental d'una dreta obscurantista, que ha permeat entre certs sectors endarrerits de les masses.

Aquesta és la raó per la qual a Es-

panya no es pot donar el que succeí a Escòcia o a Quebec, com pensen alguns. Les burgesies britànica i canadenca es veien amb forces per resoldre la qüestió democràticament, tenint, per les seves bases històriques més saludables i orgàniques, una capacitat de persuasió i una autoritat social major (o al menys això en pensaven). El fet que la burgesia britànica s'endugué un bon ensurt a Escòcia el 2014 reflecteix que aquest sentiment d'omnipotència està desfasat, però no nega els seus fonaments històrics, diferents dels de la burgesia espanyola.

Eldret a l'autodeterminació, una tasca revolucionària

Per tot això, a Espanya el dret a l'autodeterminació és una tasca revolucionària, que només es pot assolir amb mètodes audaçs de lluita, violant la legalitat de l'Estat i enfrontant-se'n obertament, com hem vist clarament aquestes setmanes. Trotsky explicà:

“No es pot perdre de vista ni per un moment que Espanya sencera i Catalunya, com a part constituent d'aquest país, actualment, estan governades, no per nacionals demòcrates catalans, sinó per burgesos imperialistes espanyols, aliats als grans latifundistes, als vells buròcrates i als generals, amb el suport dels socialistes nacionals. Tota aquesta confraria té la intenció de mantenir, d'una banda, la servitud de les colònies espanyoles, i, per una altra, assegurar el màxim de centralització burocràtica de la

metròpoli; és a dir, vol l'aixafament dels bascos, els catalans i de les altres nacionalitats per la burgesia espanyola. Donada la combinació present de forces de classe, el nacionalisme català és un factor revolucionari progressista en la fase actual. El nacionalisme espanyol és un factor imperialista reaccionari. El comunista espanyol que no compregui aquesta distinció, que la ignori, que no la valori en primer plànol, que, per contra, s'esforci per minimitzar la seva importància, corre el perill de convertir-se en agent inconscient de la burgesia espanyola, i d'estar perdut per sempre per a la causa de la revolució.” (Trotsky, “Carta als camarades de Madrid” (17/05/1931)

La burgesia espanyola farà tot el que pugui per aixafar l'autodeterminació catalana i per negar una solució democràtica. La unitat d'Espanya, garantida per les forces armades, és un dels pilars del règim del 78, aquesta democràcia burgesa limitada que els dirigents obrers del PSOE i el PCE firmaren amb la dictadura franquista per contenir la mobilització revolucionària dels anys 60 i 70. I aquesta amenaça només la podem vèncer desenvolupant un moviment de masses com el que va nàixer el 20 de setembre, que ha de basar-se en la classe treballadora i que ha de crear un nou contrapoder revolucionari, i que ha de trobar en el proletariat de la resta de l'Estat el seu millor aliat, que també és aixafat i oprimat per aquest mateix aparell d'Estat. ■

Stalin, de Trotsky: una obra mestra del marxisme

Alan Woods

El Corrent Marxista Internacional es congratula en presentar la versió més completa mai publicada en castellà de l'obra mestra inacabada de León Trotsky, *Stalin*. La nostra versió és una traducció directa de l'edició de WellRed Books, l'editorial anglesa del CMI, que ha arreplegat tot el material disponible en llengua anglesa als arxius de Trotsky a la Universitat de Harvard i ho ha complimentat amb material addicional traduït del rus. Aquesta versió afegeix un 30% més que l'edició original publicada en 1946. Per il·lustrar el lector sobre el seu contingut i significació, publiquem un extracte del epíleg del llibre escrit pel editor d'aquesta edició, Alan Woods.

Aquesta obra, *Stalin* és un estudi fascinant sobre la manera en que el caràcter peculiar d'un individu, la seva personalitat i psicologia, interactuaren amb grans esdeveniments històrics. Com pogué ser possible que Stalin, que començà la seva vida com un revolucionari i un bolxevic, terminà esdevenint un tirà i un monstre? Hi ha factors de la joventut de Stalin, minuciosament analitzats per Trotsky, que suggereixen que tenia una certa tendència a la venjança i a l'enveja, i una vena cruel, fins i tot sàdica. No obstant això, considerant aquestes tendències aïlladament, no poden tenir una importància decisiva.

Perquè es donin aquest tipus de transformacions, són necessaris grans esdeveniments històrics i convulsions social. En el cas de Stalin, fou el retrocés del moviment que seguí la Revolució russa, així com l'esgotament de les masses després dels grans esforços de la guerra, la revolució i la guerra civil, i l'aïllament de la revolució en espantoses condicions d'endarreriment i de pobresa, els factors que portaren al sorgiment d'una burocràcia privilegiada.

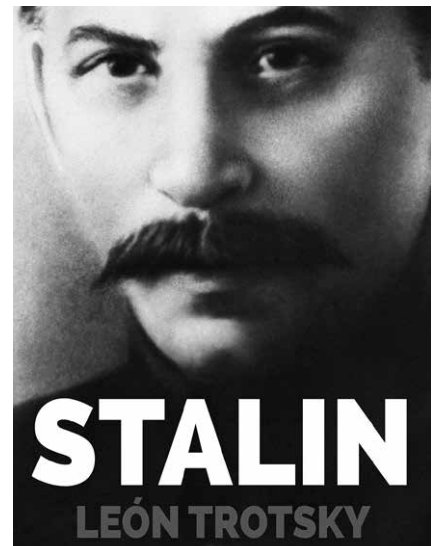
La burocràcia soviètica trobà el seu representant a Iósif Dzhughashvili, conegut per nosaltres com a Stalin. A primera vista, Stalin no tenia cap altra ideologia que aconseguir el poder i aferrar-se ne. Tenia una tendència a la sospita i la violència. Era el típic *apparaxik*, ignorant i estret de mires, justament com les persones els quals

interessos que representava.

Aquesta paradoxa la explica Trotsky. Una època revolucionària exigeix dirigents heroics, grans escriptors i oradors, pensadors audaços que siguin capaços d'expressar en paraules les aspiracions conscients o semi-conscients de les masses de canviar la societat, transformant-les en consignes. D'altra banda, un període contrarevolucionari implica reflux, retrocés i desmoralització. Aquests períodes no demanen gegants, sinó gent d'una estatura molt menor. És l'era dels oportunistes, els conformistes i els apòstates.

En aquestes circumstàncies, la mediocritat reina de manera sobirana, i Stalin en personificà aquesta mediocritat. Per suposat, aquesta definició no abasta totes les seves qualitats, perquè d'altra manera Stalin mai hauria estat capaç d'elevant-se sobre els caps de persones que, en tots els aspectes, eren superiors a ell. Stalin posseïa una voluntat de ferro, determinació, una set indomable i obstinada de poder i d'avenç personal, i una habilitat innata per manipular la gent explotant el seus aspectes més febles amb estratagemes i conspiracions.

Trotsky explica la forma amb que tot açò s'aplicà en el cas de Stalin fent us d'un munt de material recollit amb cura i extret dels seus propis arxius i de molts altres fonts, incloses les memòries de bolxevics, estalinistes, menxevics i, sobre tot, dels revolucionaris georgians que coneixien íntimament a Stalin.

Aquest llibre és, probablement, únic en la literatura marxista, car tracta d'explicar alguns dels moments més decisius del segle XX, no sols en termes de les transformacions econòmiques i socials que marcaren l'època, sinó en la psicologia individual dels que apareixen com protagonistes d'un gran drama històric.

Els apologistes del capitalisme intenten consolar-se amb l'idea que el col·lapse de la URSS significà la desaparició del socialisme. En absolut! El que fracassà a Rússia no fou el socialisme, sinó un model fals, una caricatura del socialisme. El règim estalinista era l'antítesi del règim democràtic establert pels bolxevics en 1917. En el seu llibre *Stalin*, Trotsky explica aquesta qüestió, i la seva anàlisi manté avui tota la seva rellevància i vitalitat.

Uneix-te al Corrent Marxista Internacional!

El Corrent Marxista Internacional és una organització de marxistes revolucionaris present a més de 30 països de tots els continents. *Revolució* és la revista de la CMI als Països Catalans.

A 25 anys de la caiguda de l'estalinisme, el capitalisme s'enfronta probablement a la crisi més profunda de la seva història. Milions de persones es veuen condemnades a la inactivitat forçada perquè el sistema capitalista, basat en el lucre privat dels propietaris del capital, és incapaç d'utilitzar la seva energia i el seu coneixement.

Milions de persones comencen a qüestionar la validesa del sistema i busquen una sortida. En els últims anys s'han produït mobilitzacions de masses sense precedents (a l'Egipte, a Turquia, a Brasil, a Grècia, a l'estat espanyol, etc) que demostren la voluntat de capes cada vegada més amplies d'entrar a l'escena política per transformar la seva situació.

Aquestes mobilitzacions, que han derrocat règims que semblaven inamovibles (Ben Alí, Mubarak) i que comptaven amb un enorme aparell repressiu i el recolzament de l'imperialisme, han demostrat la força de les masses oprimides quan es posen en marxa. A la vegada però ens han ensenyat els límits de l'espontaneisme. Les masses saben el que volen, però encara no tenen un programa acabat del que necessiten ni una idea clara de com aconseguir-ho.

En la nostra opinió el marxisme revolucionari és justament la teoria que concentra tota l'experiència de les lluites de la classe treballadora per la seva emancipació i la dota d'un eina per la victòria. El Corrent Marxista Internacional lluita perquè les idees del marxisme conquereixin la direcció del moviment revolucionari dels joves i treballadors arreu del món.

El nostre objectiu és modest, volem capgirar el món de dalt a baix. L'abolició del sistema capitalista significaria, en les paraules d'Engels, "el salt de la humanitat des del regne de la necessitat al regne de la llibertat". Endavant! Uneix-te a la Revolució!

Uneix-te a la nostra lluita!

www.marxist.com/es

Contacta amb REVOLUCIÓ

Tel. 634 227 481

corrent.marxista.internacional@gmail.com

www.marxist.com